

Tobaksspinnarstämman

Improviserad elektronmusik med 70-talsprogglegend är ett av lockbetena till årets stämma.

Sommartid är Siljanstrakten Dalarnas stora turistmagnet. Orter som Leksand, Rättvik och Mora bär på så positiva associationer att vilken varumärkesutvecklare som helst bleknar av avund. För de folkmusikintresserade är Bingsjö ett begrepp i sig. Resan dit har blivit som en årligt återkommande vallfärd, en händelse att kulna höstkvällar drömma om ute i städernas stora förskingring.

När vi som har rötter i Västerdalarna reser till Siljanstrakten är det med dubbla känslor. Våra förfäder var ju så mycket

Byns Mats Larsson intervjuar Niklas Näsander om den svenska säckpipan och dess förekomst i Nås.

fattigare, naturen kargare, skogsbolagens grepp så mycket hårdare. Spåren sitter inte bara i landskapet utan också i själarna och musiken. Det ska inte stickas under stol med att vi ibland tänker på det rika Österdalarna med avund. Men en annan känsla tränger också på: När vi reser från vår trånga dalgång, över leksandsskogen, lämnar vi bluesens rike för countryland. Vi kommer

då inte som fattiga skogsbönder med mössan i hand utan som stolta negrer.

Det är ett känt faktum att österdalingarna aldrig reser till Västerdalarna. I en diskussion i höstas framhöll jag att det var svårare att få en leksing till Tobaksspinnarstämman i Nås, än att få en kamel genom ett nålsöga. Lotta Johansson på Folkmusikens hus föreslog då ett samarbete med de rosa bussarna – en tanke som sedan dess förföljt mig.

Trycket blev högt på dansgolvet i den stora ladan. Spelglädjen var stor och kvaliteten hög. Med myggstiften i högsta hugg njöt besökarna av musik från flera scener.

människorna och deras bygder måste upptäckas på samma sätt som en rosabussenresenär upptäcker Indien?

I år blir det inga bussar till Tobaksspinnarstämman. Men dansare, sångare och spelmän från de små socknarna längs Västerdalälven kommer ändå att strömma till. Redan på lördagen är det pubkväll med blues- och munspeleslegenden Pelle Lindström (från Leksand!) På söndagen börjar våra

kurser och på kvällen är det folkmusikkonsert i kyrkan. Deltar gör Mattias och Zara Helje, Agneta Stolpe, Anders Rosén, Jonas Åkerlund, Byns Mats och många fler. Sedan blir det förstämman med spellista i Ordenshuset. Och på måndagen – alltid två dagar innan Bingsjö – infaller själva stämman på Skansbackens pensionat med kortkurser, uppspel och dans på tre banor.

Pelle Lindström på munspele.

När mörkret tätat, kommer dansmusiken att tystna för en stund. Skimrande vacker improviserad elektronmusik kommer att strömma över tunet framförd av Bo Anders Persson (från Träd, Gräs och Stenar) och finnskogens egen Paganini – Wille Toors. Bara detta korta möte är värt en resa längre än till Indien. Bingsjöveckan börjar i bluesens rike!

Niklas Näsander

Foton och bildtext: Lars Farago och Anita Santesson

Årets Tobaksspinnarstämma hålls 28-30 juni. Info tel. 0281- 71555 eller www.tobaksspinnarstamman.se.

En liten förväntansfull grupp samlades i Nås för att gå på viskurs med Agneta Stolpe. Yngste deltagaren var nykläckt bebis. Den äldste närmare sextio. Med stor kunnighet och värmande engagemang fick Agneta deltagarna att pröva trallar från Västerdalarna. Stämningen var god och charmen i trallarna som slutar med en trudelutt uppåt, fick alla att le. Vad sägs om den enkla texten, med glasklart budskap, från Äppelbo: Röda rosor och de vita. De fattiga skiter i de rika! Tralli tralalla, tralli tralalla...

Berättartält på Backafestivalen

Musik som berättelser och berättelser som musik! Ett berättartält är nyheten på den fjärde Backafestivalen – världsmusikfestivalen på Österlens som hålls 18-19 juli i Baskemölla.

Festivalen stärker sin ekologiska profil och sin satsning på barnen. Det blir ett stort utbud av workshops: nyckelharpa och djembe, svensk och internationell folkdans, tillverkning av enkla instrument mm. Framför utomhusscenen byggs ett golv för att glädja dem som vill dansa loss till musiken.

Backafestivalen har en kraft och bredd som bygger på de lokala, ideella arrangörernas arbete och den hjälp de får från mängder av frivilliga varav många är tonåringar. Musiken har på världsfestivalvis en stor bredd med influenser som spänner över många genrer. Det blir folkmusik med inslag av afrikanskt, romskt, irländskt, tango, reggae, klezmer, hotjazz, fransk chanson, flamenco, latinamerikanskt- och så förstås svenskt och skånskt! På programmet finns bl.a Hoven Droven, Gunnar Källström och Fridens Liljer, trion Kaja, skånska sextetten Baba Ottakar, duon Hazelius-Hedin, Alla Fagra ett ungt och svängigt 6-mannaband, bluesbandet Bert Deivert och Janne Zande, Celso Paco & Dynamo de Luxe, Karnevalfolket och Äpplet i lomma, festivalens eget husband. Se mer på www.backafestivalen.se.

Med Östersjön i bakgrunden och äppelträden som ram bjöd Backafestivalen 2007 på spännande musikblandning. Där fanns allt från polskor till dansk klezmer. Maten var ekologisk och god. Natten avslutades med en trumsession tillbaka till mänsklighetens rötter. En stor eld vid vattnet och afrikanska trummor mot Österlens ändlösa stränder blev en avslutning värd att minnas. M'baye med Djembé folá. Foto: Lars Farago.

Resa utan slut

Folkmusikern, sångerskan Marie Länne Persson har gjort musiken och leder ensemblen Tjattcho Glindos som spelar i musikteaterföreställningen Resa utan slut om tattarkravallerna i Jönköping 1948. Smålands Musik och Teater (SMOT) ger pjäsen 28 juni till 23 augusti på en utomhusscenen på Kålgårdsområdet i Jönköping.

Föreställningen är del av ett Folkteaterprojekt i samverkan mellan SMOT, ABF, Vuxenskolan m fl. Man har via studiecirkel undersökt 1948 års händelser. Vid midsommar jagade tusentals Jönköpingsbor ledda av en liten grupp slagskämpar bort 500 resande från sina hem. Ingen från vare sig myndigheter, press, kyrkor eller vanligt folk gick ut till de resandes försvar. 350 personer i åldrarna 7-105 år är berörda som studiecirkeldeltagare, amatör- och proffsskådespelare, musiker, körer, scentekniker, publikvärdar, snickare, ljussättare, projektambassadörer, via invandrarföreningar, fackliga organisationer, folkbildare, med mera.

Projektets slutmål var en teaterföreställning med ca 120 personer medverkande på scen. Och det är resultatet av denna process du har chans att se i sommar.

Resande spelmän och musikanter har spelat en viktig roll här i Norden såsom förmedlare av låtar och visor på marknader, dansbanor och gårdar. Två kända spelmän ur resandefolket är dragspelskungen Carl Jularbo och mästerspelmannen Lorens Brolin från Skåne.

Sångerna – berättande, dramatiska och känslosamma har betytt mycket för resandefolket. Att sjunga dem tillsammans är en viktig del i den gemensamma identiteten.

Resa utan slut innehåller många nykomponerade sånger med resandemusikens tonalitet, melodik och uttrycksätt skrivna av Marie Länne Persson. Texterna är gjorda av pjäsens författare och regissör Arne Andersson. Mer traditionell resandemusik välkomnar publiken medan den intar sina platser. Musiken framförs av Tjattcho Glindos, med konstmusiker, folkmusiker och resandesångaren Ralf Novak Rosengren.

Marie Länne Persson.

Produktion: Folkteater i Småland, www.folkis.se.
Biljetter 175 kr, speltid ca 3 timmar inklusive paus.
Bokning och föreställningstider via www.smot.nu.